

Seat No. : _____

XC-109

T.Y.B.A.

March-2013

Sociology : Paper-IX

(Social Change in Modern India)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧. નીચેની વિભાવનાઓ સમજાવો : ૧૪
(૧) સામાજિક પરિવર્તન
(૨) યંત્ર વૈજ્ઞાનિક પરિવર્તન
અથવા
નીચેની વિભાવનાઓ સમજાવો :
(૧) સામાજિક આંદોલન
(૨) સામાજિક ક્રાંતિ
૨. 'ઉદ્યોગીકરણ' અને 'શહેરીકરણ'ની ભારતીય સમાજ પર થયેલી અસરો વર્ણવો. ૧૪
અથવા
ભારતીય સમાજમાં પરિવર્તન લાવવામાં સંચાર માધ્યમોની ભૂમિકા વર્ણવો.
૩. ભારતીય સમાજમાં સામાજિક પરિવર્તન લાવવામાં સામાજિક કાનૂનીકરણનો ફાળો વર્ણવો. ૧૪
અથવા
ભારતીય બંધારણ પરિવર્તનના પરિબળ તરીકે વર્ણવો.
૪. આઝાદ ભારતમાં જ્ઞાતિ સંસ્થામાં આવેલા પરિવર્તનોની ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
સ્વતંત્ર ભારતમાં સંયુક્ત કુટુંબમાં આવેલા પરિવર્તનોની ચર્ચા કરો.
૫. ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪
(૧) સ્વતંત્ર ભારતમાં શિક્ષણ અને સ્ત્રીનું સ્થાન
(૨) બ્રહ્મોસમાજ
(૩) સ્વાતંત્ર્ય આંદોલન અને મહાત્મા ગાંધીજી
(૪) સહકારી પ્રવૃત્તિઓની અસરો
(૫) પંચાયતી રાજની સમાજ પર અસરો

Seat No. : _____

XC-109

T.Y.B.A.

March-2013

Sociology : Paper-IX

(Social Change in Modern India)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All questions carry equal marks.

1. Explain the following concepts : **14**
  - (i) Social change
  - (ii) Technological change

OR

Explain the following concepts :

  - (i) Social Movement
  - (ii) Social revolution

2. Describe the effects of 'Industrialization' and 'Urbanization' on Indian society. **14**

OR

Describe the role of mass media in bringing about changes in Indian society.

3. Describe the role of social legislation in bringing about changes in Indian society. **14**

OR

Describe "Indian Constitution" as a factor of social change.

4. Describe the changes occurred in caste system in Independent India. **14**

OR

Discuss the changes in Joint Family system in Independent India.

5. Write short notes (any **two**) : **14**
  - (1) The position of women and education in Independent India.
  - (2) Bhramo Samaj
  - (3) Freedom movement and Mahatma Gandhi.
  - (4) Effects of Co-operative activities.
  - (5) Impacts of Panchayati Raj on society.